

Anvendelse og udbredelse af digitale læremidler i AMU-kurser

Inspirationsguide til udbydere af AMU-kurser inden for Handel, Administration, Kommunikation og Ledelse (HAKL)

Introduktion

Denne inspirationsguide er udviklet ifm. analysen ”Analyse af digitale læreformer og – metoder” gennemført af Damvad Analytics for Efteruddannelsesudvalget for Handel, Administration, Kommunikation og Ledelse (HAKL) i 2022. Guiden er et supplement til hovedrapporten, hvori analysens resultater og anbefalinger præsenteres.

Guiden præsenterer en række trin med handlingsrettede anbefalinger vinklet mod undervisere, ledere og uddannelseskonsulenter, som arbejder på skoler, der udbyder kurser inden for HAKL’s tre største FKB’er: FKB Administration, FKB Detailhandel og FKB Ledelse. Anbefalingerne er baseret på en række gode praksisser, som er observeret hos udbydere af HAKL’s kurser. Guiden skal forstås som inspiration til skolernes videre arbejde med, at implementere digitale læremidler som en del af AMU-undervisningen.

Hvorfor bruge digitale læremidler?

Analysen behandler blandt andet undervisernes og kursisternes oplevede udbytte ved brug af digitale læremidler i undervisningen. Af oplevede fordele kan blandt andet nævnes:

- Digitale læremidler kan skabe variation i undervisningen, og dermed skabe rum for kursisternes individuelle læringsbehov.
- Digitale læremidler kan bedre aktivere kursisterne, hvilket kan øge motivation og indlæring.
- Digitale læremidler kan understøtte kursister, som har indlæringsvanskeligheder, herunder fx ordblinde eller kursister, som ikke taler dansk.

Eksempler på værktøjer og teknologier, som anvendes:

(Ikke-prioriteret rækkefølge)

- **Animationsspil og gamification**
- **EduFlow** (platform til peer feedback)
- **E-bøger og online skriftligt undervisningsmateriale**
- **Hjemmesider**
- **Interaktive digitale øvelser**
- **LMS systemer** (Learning Management Systems/læringsplatforme)
- **Nearpod** (platform til elevinddragelse)
- **Padlet** (virtuel opslagstavle)
- **Podcasts**
- **Quizværktøjer** (Kahoot, Mentimeter, mv.)
- **Samarbejdssoftwares** (fx Miro)
- **Smartphone apps** (f.eks. Trojka Ekstra)
- **Sociale medier**
- **Videomateriale**
- **Virtual Reality**
- **Webinar**

Guidens 11 trin

Inspirationsguiden præsenterer 11 trin mod øget anvendelse af digitale læremidler. Det er op til hver enkelt skole at vurdere, hvilke trin der er relevante som led i en eksisterende indsats mod implementering og udbredelse af digitale læremidler i undervisningen.

#1 Prioriter digitale læremidler som en del af skolens strategi

#2 Udpeg en digital ambassadør

#3 Skab overblik over valgmulighederne

#4 Hav styr på GDPR

#5 Fasthold fokus på målgruppen

#6 Evaluér de digitale læremidler

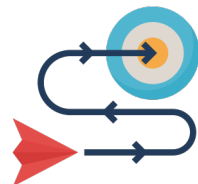
#7 Hav fokus på undervisernes uddannelse og opkvalificering

#8 Udnyt tilgængelige ressourcer

#9 Gør undervisningen mere praksisorienteret med digitale læremidler

#10 Planlæg en trinvis implementering

#11 Afsøg muligheder for øget netværksdannelse internt og eksternt



#1

Prioriter digitale læremidler som en del af skolens strategi

Digitalisering af undervisning har fyldt meget på skoler de seneste år, særligt grundet nedlukning af samfundet som følge af Covid-19. Hvis I som skole ønsker et fortsat fokus på dette, må første trin være at gøre det til en del af jeres strategi.

- **Prioriter digitale læremidler som en strategisk målsætning.** Det er vigtigt at være opmærksom på, at en sådan strategisk målsætning også vil gøre det nødvendigt at afsætte ressourcer til at implementere og operationalisere brugen af digitale læremidler.
- **Italesæt prioriteringen over for jeres medarbejdere.** Ved at italesætte, at digitalisering af undervisningen er en strategisk prioritet på jeres skole, kan I skabe en fælles forståelse for, at dette er vigtigt.
- **Inddrag underviserne i dialogen om digitale læremidler.** Er der for eksempel nogle læremidler, som underviserne har gode erfaringer med, eller gerne vil bruge mere?



#2

Udpeg en digital ambassadør

Hvis I som skole skal lykkedes med en indsats om at styrke og øge brugen af digitale læremidler, er det vigtigt, at I som led i en strategisk prioritering af digitale læremidler sikrer, at der afsættes ressourcer til at forankre anvendelsen. Her kan der med fordel **udpeges en digital ambassadør**:

- **Denne kan fungere som omstillingsagent eller forgangsperson.** En del af ambassadørens arbejdstid må således dedikeres til arbejdet med digitale læremidler. Dette kan fx være ildsjæle, som allerede udviser engagement eller nysgerrighed over for digitale læremidler.
- **Digitale ambassadører kan bidrage til at fastholde og udbrede anvendelsen,** herunder sikre motivation hos alle medarbejdere ift. øget anvendelse. Ellers kan I risikere, at nye værktøjer og teknologier ender i et "støvet hjørne", hvis ingen fungerer som tovholder på anvendelsen.
- **En digital ambassadør kan påtage sig en del af ansvaret** for afsøgning af markedet for digitale læremidler, herunder også fastholde dialog og sparring med videnscentrene.



#3

Skab overblik over valgmulighederne

Et vigtigt skridt imod at øge brugen af digitale læremidler på jeres skole er, at danne et overblik over, hvilke værktøjer, I har til rådighed. I har sikkert allerede adgang til en række værktøjer, og mange af dem er formentlig allerede i brug. Det er dog ikke sikkert, at alle undervisere anvender de samme digitale læremidler, eller at de kender til alle tilgængelige værktøjer.

- **Lav et samlet overblik over værktøjerne**, som jeres undervisere anvender, og hvordan man som underviser får adgang hertil. Således kan I skabe øget mulighed for, at flere undervisere anvender de samme værktøjer og kan dele viden med hinanden.
- **Afsøg hvilke andre muligheder, der findes.** På Nationalt Videncenter for Læremidlers hjemmeside www.laeremiddel.dk findes for eksempel en masse viden om digitale læremidler, og hvordan disse kan bruges i undervisningen.



#4

Hav styr på GDPR

GDPR er en stor mundfuld, og det kan være svært at overskue, hvad det betyder i en undervisningssammenhæng med brug af digitale værktøjer. Nogle undervisere kan have usikkerheder omkring, hvordan de skal håndtere det rent praktisk i undervisningssituationen, og hvorvidt de sætter deres kursisters persondata på spil ved brug af digitale læremidler.

- **Hav fokus på oplæring i GDPR-lovgivningen**, således at jeres strategi for implementering af digitale læremidler imødekommer reglerne. I kan vælge at oplære alle undervisere, eller enkeltpersoner som er ansvarlige for indkøb og implementering.
- **Udarbejd faste retningslinjer** for anvendelse af digitale læremidler, som bygger på kvalificeret viden om GDPR. Det kan være en god ide at have en fast politik for, hvilke læremidler I som skole ikke vil anvende grundet overvejelser om persondata, samt hvilke værktøjer der er "clearet" fra ledelsens side. Klarhed omkring dette kan bidrage til, at færre undervisere undgår brug af digitale læremidler pga. bekymringer om at bryde med GDPR.



#5

Fasthold fokus på målgruppen

Et centralt spørgsmål omkring, hvilke typer digitale læremidler, som kan anvendes i hvilke undervisningssituationer, er, hvilke kursister I har. Det rigtige match mellem digitale læremidler og målgruppen vil være afgørende for læringsudbyttet.

- **Inddrag underviserne i udvælgelsen** af de rigtige digitale læremidler, for at fastholde fokus på målgruppen.
- **Hav fokus på kursisternes digitale kompetenceniveau.** Ved digitalt udfordrede kursister kan med fordel anvendes digitale læremidler, som udelukkende betjenes af underviserne.
- **Overvej hvilke læremidler der giver størst fagligt udbytte** for den enkelte gruppe kursister. Fx kan kursister med praktiske erhverv drage særlig værdi af digitale læremidler, der gør undervisningen aktiv (såsom digitale quizzes og spil), og kursister med indlæringsvanskeligheder såsom ordblinde og ikke-dansktalende kan drage fordel af visuelle forklaringer gennem videoer.



#6

Evaluér de digitale læremidler

Som led i et fokus på match mellem digitalt læremiddel og målgruppe, kan det være givende at evaluere de digitale læremidler ift. hvor brugbare og værdiskabende de er i jeres undervisning.

Aarhus Universitet har udarbejdet et værktøj til evaluering af digitale læremidler. Værktøjet tager udgangspunkt i fem parametre til at vurdere et digitalt læremiddels didaktiske potentiale.

- **Som underviser kan du gennem redskabet vurdere** i hvilke sammenhænge et digitalt læremiddel er hensigtsmæssigt at bruge.
- **Værktøjet kan bruges som udgangspunkt for en drøftelse** på tværs af lærere, teams, vejledere og pædagogiske konsulenter ift. hvilke digitale læremidler der er gode og kan anbefales til køb og brug.

Værktøjet kan findes via [dette link](#).



#7

Hav fokus på undervisernes uddannelse og opkvalificering

En vigtig forudsætning for, at jeres undervisere kan bruge digitale læremidler, er, at de er klædt godt på til opgaven. Dette kan man tilgå fra flere forskellige vinkler.

- **Det er vigtigt, at jeres undervisere oplæres** i at anvende de digitale læremidler, I har til rådighed. Det kan for eksempel tage udgangspunkt i en grundig introduktion til værktøjernes funktioner, og hvordan disse bruges.
- **Skab adgang for jeres undervisere til viden- og erfaringsudveksling**, således at jeres undervisere kan lære om og drøfte didaktiske overvejelser omkring at anvende digitale læremidler. Dette kan både være med ressourcepersoner og internt i fællessessioner mellem undviserne. I vil formentlig opleve, at mange undervisere allerede har gjort sig mange tanker om disse tematikker.



#8

Udnyt tilgængelige ressourcer

De nationale videnscentre for erhvervsskolerne har gradvist øget fokus på AMU-kurserne. Der kan derfor være inspiration at hente hos videnscentrene, hvis I som skole ønsker at øge brugen af digitale læremidler i undervisningen. Uddannelsesnævnet har ligeledes materiale tilgængeligt på deres hjemmeside, herunder digitale mikroforløb.

- **Anvend de digitale læringsressourcer til AMU-kurser**, som findes hos videnscentrene og uddannelsesnævnet. Find fx videomateriale, animationer, podcasts, interaktionsgrafikker mm. til indsættelse i kursusforløb, hvor det giver mening.
- **Hold jer ajour med de kursustilbud**, som videnscentrene udbyder til undervisere med fokus på digitale læremidler. De mest relevante videnscentre for Handel, Administration og Ledelse er: Center for IT i undervisningen, Videnscenter for Digital Handel, og Viden om Data.

Find erfaringer, viden, materialer mv. udviklet i regi af alle videnscentrene på [Videnscenterportalen.dk](https://videnscenterportalen.dk)

Find materiale udviklet i regi af HAKL på uddannelsesnævnets hjemmeside: [LINK](#)



#9

Gør undervisningen mere praksisorienteret med digitale læremidler

Digitale læremidler, som gør undervisningen praksisorienteret, kan øge kursisternes faglige udbytte. Digitale læremidler kan bidrage til at kursisterne kobler det faglige materiale til deres daglige arbejde, hvilket øger kursets relevans for kursisternes arbejdsliv.

- **Værktøjer til mindmapping, projektledelse og – projektstyring** kan være gavnlige i forskellige ledelseskurser, og kursisterne kan ligeledes anvende værktøjerne direkte i deres daglige arbejde efter kurset.
- **Kurser inden for digital handel kan med fordel inddrage sociale medier**, hvor kursisterne kan løse opgaver i snitfladen mellem social interaktion og commerce.
- **Videoer udviklet af kendte profiler fra erhvervslivet** kan bidrage til at kursisterne kobler det faglige emne til den virkelighed på arbejdsmarkedet, hvor de skal anvende den nye viden.



#10

Planlæg en trinvis implementering

At omstille sin undervisningspraksis til at inddrage digitale læremidler kan synes som et stort projekt. Der er mange læremidler at tage stilling til, og det kræver stort engagement og motivation. Hertil er det vigtigt at man som skole har fokus på undervisernes adoption og accept af læremidlerne undervejs i processen.

- **Udarbejd en trinvis plan for implementeringen.** Dette er vigtigt for at sikre løbende forankring af digitale læremidler.
- **Tag udgangspunkt i det, jeres undervisere allerede anvender.** Det kan fx være jeres læringsplatform, hvor der sandsynligvis findes en række digitale læremidler til rådighed.
- **Start med indkøb af mindre avancerede værktøjer.** Det kan give alle jeres undervisere tid til at vende sig til omstillingen af undervisningsformerne til flere digitale elementer, samt plads til at vurdere, hvilke læremidler, der giver størst fagligt udbytte for bestemte grupper af kursister.



#11

Afsøg muligheder for øget netværksdannelse internt og eksternt

Viden og –erfæringsdeling med fagfæller kan være værdifuldt, når man som skole og underviser skal arbejde med digital didaktik og digitale læremidler. Vi har identificeret gode eksempler på undervisere, som afholder sparringssessioner og workshops internt på de enkelte skoler med digitale læremidler som omdrejningspunkt. Ligeledes findes der et potentiale til, at skolerne i øget grad kan viden- og erfaringsdele med hinanden på tværs, da der kan være god inspiration at hente fra andre skoler.

- **Skab rammer for øget intern sparring og erfaringsudveksling** mellem underviserne på skolen, for at udbrede gode praksisser og skabe inspiration.
- **Afsøg muligheder for netværksdannelse** mellem fagfæller på tværs af skoler. Dette kan være på ledelsesniveau såvel som på underviserniveau.
- **Overvej mulighederne for udvikling af fælles undervisningsmateriale.** Som led i øget ekstern netværksdannelse kan findes et potentiale til øget samarbejde mellem skoler ift. udvikling af undervisningsmateriale, som kan anvendes af flere. Har I som skole fx en ambition om at arbejde mere med avanceret teknologi såsom Virtual Reality, kan det være fordelagtigt at indgå et samarbejde med andre skoler ifm. programmeringen af træningsscener, som kan anvendes på tværs af skolernes kursusudbud.

